

beregnet et Udbytte af 30,800 Rbd. for Finantsaaret 18^{51/52}. Disse Handeler ere ikke at betragte som almindelige Handelsforetagender; thi Hensigten med dem er ikke alene den, at skaffe Statskassen en Indtægt, men tillige at yde Beboerne Fordelene, af at staae under en civiliseret Stats Beskyttelse, og igjennem Administrationen at fremme deres aandelige og materielle Cultur. Dette har den danske Regjering hidtil søgt at opnaae ved Hjælp af det Handelsmonopol, som den har tiltaget sig, og over hvilket den har vaaget med stor Omhu. Indbyggerne af hine Lande kunne ikke selge de vigtigste af deres Frembringelser til nogen Anden end den kongelige Handel og dens Besuldmægtigede, og ikke til nogen anden Priis end den, som efter visse engang vedtagne Regler bliver fastsat af Handelens Direction i Kjøbenhavn; igjennem Handelens Betjente bliver tillige, navnlig i Grønland, Administrationen ledet, forsaavidt som der kan være Tale om nogen egentlig Regjering paa dette Sted. At disse Handeler ikke have været ledede udelukkende i merkantil Interesse, maa billigvis anerkjendes; man har saaledes paa Grønland gjort adskillige Forsøg paa at forbedre Indbyggernes Driftsmidler, paa at skaffe dem bedre Boliger og give dem Smag for adskillige af de Livets Goder, som tidligere vare dem ubekjendte; man har sendt dem vel oplærte Læger og Jordemødre, og man har især stræbt at virke til deres aandelige Gavn igjennem et ikke ubetydeligt Antal Missionairer, og igjennem de af disse oplærte Catecheter, som have virket for Christendommens Udbredelse og Ungdommens Undervisning; Omkostningerne ved disse Bestræbelser ere for Størstedelen blevne baarne af Handelen. Ogsaa paa Færøerne er der virket Meget baade til at fremme Dernes

Production og til at udbrede Dplysning og Religiositet; her findes ogsaa en ordnet Administration, og naar særegne Omstændigheder have gjort hurtig Hjælp fra Moderlandet fornøden, er denne beredvillig bleven ydet.

Med alt dette er imidlertid Spørgsmaalet, om disse monopoliserede Handeler bør vedblive at bestaae, ingenlunde afgjort. Naar alle humane Bestræbelser fra Handelsdirectionens Side, ere lydelige Klager over Handelsmonoplets haarde Tryk ofte indløbne, og disse have maattet finde Gjensvang hos Enhver, som er gjennemtrængt af den nu saa almindelige Overbevisning om Frihandelens store Fordele. Tidligere Bestræbelser paa at ordne Forholdene i Overensstemmelse med mere liberale Grundsætninger have ikke ledet til noget fyldestgjørende Resultat; og da nu Udgifterne ved disse Handalers Førelse allerede anden Gang foreligge Rigsdagen til Bevilling, maa det synes paa-trængende nødvendigt, at komme til Klarhed om den Plan, som maa ønskes fulgt ved Bestyrelsen af hine Vilande, hvis Bee og Vel af mange Grunde maa være det danske Folk magtpaaliggende.

Saa vel ved Færøerne som ved Grønland er Spørgsmaalet dobbelt; først nemlig: Hvorvidt er det ved det hidtil fulgte System lykkes des at fremme Indbyggernes aandelige og materielle Velvære saameget, som de kunne have billig Forbring paa? Dernæst: Hvorvidt ere de Fordele, som Danmark og den danske Statskasse har havt ved Besiddelsen og Bestyrelsen af disse Lande af et saadant Omfang, at det maa ansees for betænkeligt at foretage Forandringer, hvorved disse kunde blive formindskede? Disse Spørgsmaal bør besvares særskilt for Færøernes og for Grønlands Bedkommende.